

Handläggare
Linda Strimer
Telefon: 08-508 36 298**Till**
Äldrenämnden
21 maj 2024

Remiss - Motion om Stockholm ska inte sponsra kriget mot Ukraina

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/256

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att Stockholm inte ska sponsra kriget mot Ukraina och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Jan Jönsson (L) har lämnat in en motion om att Stockholm inte ska sponsra kriget mot Ukraina och önskar att staden bland annat ska säkerställa att inga upphandlade leverantörer till stadens verksamheter har pågående försäljningar i Ryssland. Äldreförvaltningen har fått denna motion på remiss från kommunstyrelsen.

EU har beslutat om en EU-förordning som innebär ett förbud mot att ryska företag tilldelas kontrakt och koncessionskontrakt. Detta förbud gäller från och med den 9 april 2022. EU-förordningen är direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater och innebär i korthet att det är förbjudet att tilldela eller fortsätta fullgörandet av offentliga kontrakt eller koncessionskontrakt med ryska företag. Den 3 oktober 2022 beslutade Kommunfullmäktige i Stockholms stad att motsvarande restriktiva åtgärder ska tillämpas även i upphandlade kontrakt som faller under upphandlingsdirektivens tröskelvärden.

Äldreförvaltningen följer EU-förordningen samt även de ytterligare krav som Kommunfullmäktige har beslutat om i enlighet med förordningen. Enligt svensk upphandlingslagstiftning får man inte diskriminera leverantörer och de krav man ställer måste också vara proportionerliga. Äldreförvaltningen ser därmed en svårighet i att kunna ställa egna specifika krav enbart pga hänvisning till Rysslandskopplingar utöver det som redan har reglerats då det med stor sannolikhet kommer strida mot den svenska upphandlingslagstiftningen.

Bakgrund

Jan Jönsson (L) har lämnat en motion om att Stockholm inte ska sponsra kriget mot Ukraina. Motionären önskar att kommunfullmäktige ska besluta att:

1. Staden ska säkerställa att inga upphandlade leverantörer och dess underleverantörer till stadens verksamheter har pågående försäljning i Ryssland.
2. Staden ska säkerställa att inga pågående upphandlingar bryter mot aktuell sanktionslista.
3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att följa uppdaterad sanktionslista över företag som har kopplingar till Rysslands invasion av Ukraina och redovisar utfallet kvartalsvis till kommunstyrelsen. Informationen tillgängliggörs parallellt i stadens kanaler.
4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över möjligheten att för stadens bolag förbjuda transitering av materiel och varor till och från Ryssland.
5. Att staden inför en ny kategori i sin offentliga upphandling som ställer krav på att företag eller organisationer måste redovisa sin verksamhet i Ryssland till fullo.

De två punkterna som enbart berör stadsledningskontoret kommer äldreförvaltningen inte att beröra i remissvaret då denna motion även har skickats på remiss till stadsledningskontoret. Ärendet har även remitterats till Förskolenämnden, Servicenämnden, Utbildningsnämnden, Södermalms stadsdelsnämnd, Civil Right Defenders och Swedwatch för yttrande senast den 14 juni 2014.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 15 maj 2024. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 maj 2024 och Socialnämndens, Äldrenämndens och Överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 16 maj 2024

Förvaltningens synpunkter och förslag

EU har beslutat om en EU-förordning som innebär ett förbud mot att ryska företag tilldelas kontrakt och koncessionskontrakt. Detta förbud gäller från och med den 9 april 2022 (Rådets förordning (EU) 2022/576 av den 8 april 2022 om ändring av förordning (EU) nr 833/2014 om restriktiva åtgärder mot bakgrund av Rysslands åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina).

EU-förordningen är direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater och innebär i korthet att det är förbjudet att tilldela eller fortsätta fullgörandet av offentliga kontrakt eller koncessionskontrakt med

ryska företag. Bedömningen har gjorts att det är tillåtet även om det inte är obligatoriskt att ha samma krav även på upphandlingar under tröskelvärdet. Den 3 oktober 2022 beslutade Kommunfullmäktige i Stockholms stad att motsvarande restriktiva åtgärder ska tillämpas även i upphandlade kontrakt som faller under upphandlingsdirektivens tröskelvärden.

Äldreförvaltningen följer stadens vägledningar vid upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentliga upphandlingar. EU-förordningen innebär inte ett totalförbud med all koppling till Ryssland utan som exempel så får en underleverantör inte ha för stort inflytande eller del av det totala kontraktsvärdet.

Äldreförvaltningen önskar lyfta att det finns bestämmelser i den svenska upphandlingslagstiftningen om att alla leverantörer ska behandlas likvärdigt och icke-diskriminerande och att de krav som ställs i en upphandling måste vara proportionerliga. På Upphandlingsmyndighetens hemsida går det att läsa information kring hanteringen av ryska företag och där skrivs det bland annat att det som utgångspunkt inte är tillåtet att diskriminera leverantörer utanför EU – inklusive företag från Ryssland eller Belarus – endast på grund av nationalitet.

Äldreförvaltningen arbetar därmed redan idag för att minska avtal med leverantörer som har stark koppling till Ryssland utifrån EU-förordningen samt det beslut som Kommunfullmäktige har tagit. Att införa ytterligare restriktioner eller ett totalförbud med leverantörer som har en viss koppling mot Ryssland anser äldreförvaltningen inte är möjligt. Detta då det med stor sannolikhet kommer strida mot både likabehandlingsprincipen samt principen om att alla ska behandlas icke-diskriminerande vilket regleras i den svenska upphandlingslagstiftningen.

I motionen framkommer även att man önskar säkerställa att inga upphandlade leverantörer och dess underleverantörer till stadens verksamheter har pågående försäljningar i Ryssland.

Äldreförvaltningen arbetar givetvis för att leva upp till EU-förordningen samt Kommunfullmäktiges beslut. Vid varje avtalsuppföljning görs det alltid en individuell bedömning kring vad som ska följas upp. Denna bör bland annat utgå ifrån tidigare erfarenheter och sannolikhet för var bristerna kan vara som störst. Det är utifrån äldreförvaltningens bemanning och för en kostnadseffektiv förvaltning omöjligt att vid varje avtalsuppföljning följa upp varje avtalsvillkor. Det är därför svårt att med säkerhet garantera att alla krav i EU-förordningen efterlevs som motonären önskar även om det givetvis är grundinställningen och en viktig aspekt vid avtalsuppföljningarna.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Erika Cederlöf
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

Motion om Stockholm ska inte sponsra kriget mot Ukarina,
KS 2024/256